

वदि indecl. gaṇa स्वरादि zu P. 4, 1, 37. bei Angabe eines Datums in Verbindung mit einem Monatsnamen so v. a. in der dunklen Hälfte des — वैशाख^० Inscr. in Journ. of the Am. Or. S. 7, 33, 6. Nach WEBER (KṚṢṢṢĀG. 350) ist व oder richtiger व Siglum für ब्रह्म und दि für दिन.

वदितर (von वद्) nom. ag. Sprecher: अपूतायै वाचो वदितरः Arr. Br. 7, 27. proparox. mit acc.: जनापवादान् P. 3, 2, 135, Sch. वदिता न लघी-घसो ऽपरः स्वगुणम् pflegt nicht von seinen Vorzügen zu reden Spr. 3936. न पुरा भीमसेन त्वमीदृशीर्वदिता गिरः MBh. 2, 2257.

वदितव्य (wie eben) adj. zu sprechen, zu sagen: सत्यम् Arr. Br. 5, 14. वदितव्यम् impers. SĀRYADARĀNAS. 44, 13. 126, 14. 136, 9. 180, 4.

वदिष्ठ (von वद् mit dem suff. des superl.) adj. am besten redend: वा-ज्वनस्पतीनाम् PAÑĀV. Br. 6, 5, 12.

वद्विवास N. pr. einer Oertlichkeit RĀĀ-TAR. 6, 318.

वद्वी s. वधी unter वध.

वद्य (von वद्) n. am Ende eines comp. Rede, Unterhaltung über P. 3, 1, 106. सत्य^० adj. die Wahrheit redend BHĀṬṬ. 5, 60. — Vgl. व्र^० (adj. verächtlich, gemein auch BUĀG. P. 4, 19, 22. n. Unvollkommenheit, Fehler auch 3, 9, 1) und ब्रह्म^०.

वध् eine defective Wurzel, die nach P. und Vop. nur im aor. und prec. vorkommen soll. Die ältere Sprache kennt ausserdem vereinzelt den potent. वधेयम् AV. 10, 5, 15 und वधेत् VS. 10, 8, das Epos auch das fut. und die Special-Tempora des pass. अघधीत् P. 2, 4, 43. 7, 2, 10, Schol. Vop. 8, 49, 9, 9. वैधीम् (RV. 1, 163, 8. 10, 28, 7), अघधिष्म, वधिष्ण, वधिषुसु; वध्यासम्, वध्यात्, वध्यासुम् P. 2, 4, 42. pass. aor. अघधि 7, 3, 35. Vop. 11, 7, 24, 6. अघधिष्ठ, अघधिषाताम्, अघधिषत P. 2, 4, 44. 6, 4, 62, Schol.; pass. prec. वधिषीष्ट ebend. schlagen (eig. und auch den Feind, ein Heer), zerschlagen, erschlagen, tödten: दस्युम् RV. 1, 33, 4. 38, 6. वृत्रम् 51, 4. 104, 8. यस्यावधीत्पितरम् 5, 34, 4. 55, 9. 8, 56, 20. गाम् 90, 15. AV. 9, 2, 41. मृत्यो मा पुरुषं वधी: 8, 2, 5. 10, 1, 29. Arr. Br. 7, 28. धिया धिया त्वा वध्यासुः TS. 2, 6, 6, 1. 4, 8, 9, 2. ÇĀT. Br. 2, 1, 2, 17. (अमित्रान्) वधीर्वनेव सुधितेभिरुक्तैः 6, 33, 3. मा नो क्वर्दि विषा वधी: 8, 68, 8. सत्यम् AV. 7, 11, 1. क्विः 70, 4. यज्ञम् Arr. Br. 2, 31. वाचम् 6, 33. सोमम् 3, 32. TBr. 1, 3, 3, 3. यथा वृत्तमशानिर्हन्ति । एवाकृम्य कितवान्तेर्ब-ध्यासमप्रति AV. 7, 50, 1. सद्वाडुधी शार्ङ्गलो ऽवधीत् ÇĀT. Br. 11, 8, 4, 4. वध v. l. des AV. 6, 6, 3 für अघ् des RV. — एनाम् — पदावधीत् MBh. 4, 461. 473. fgg. अघधीन्नेन गर्भम् 1, 211. 4075. मृगं व्याघ्रो ऽवधीतदा 5373. 3, 15727. R. 1, 2, 18. Spr. 1378. KATHĀS. 25, 250. 47, 72. अघधीत्यापः स्वयमेव स्वविग्रहम् so v. a. tödtete sich selbst RĀĀ-TAR. 5, 240. 348. LA. (III) 92, 12. तस्माद्धर्मो न कृत्तव्यो मा नो धर्मो कृत्तो वधीत् Spr. 4247. MBh. 1, 5500. 3, 15776. KATHĀS. 18, 334. 121, 207. BHĀṬṬ. 15, 11. अघ-धिषुः 2. मा वधिष्ठा जटायुम् 6, 41. वध्यास्त्वं रिपुसंकृतीः 19, 26. वधिष्यति u. s. w. MBh. 1, 4801. 3, 8693. 8798. 13543. 4, 502. 13, 64. HARIV. 8881. R. 2, 31, 31. 84, 4. 3, 49, 31. BUĀG. P. 1, 17, 11. 10, 50, 48. PAÑĀT. 69, 20. वधिष्ये u. s. w. MBh. 3, 626. 5, 4870. R. 7, 67, 26. य आह्वेषु वधयेत् JĀĀS. 1, 323. MBh. 12, 5204. 13, 5715. HARIV. 8282. Spr. 964, v. l. 1423. 1609. 1946 1930. 3826. 4605. PAÑĀT. 81, 7. वधयताम् MBh. 1, 4316. वधयेत् R. 2, 73, 29. वध्यमान MBh. 3, 12118. 12227. 12251. 13865. 4, 480. 6, 3410.

4408. 5521. 8, 939. 12, 6648. R. 2, 74, 20. R. GORR. 1, 41, 22. 7, 29, 23. वध्यति MBh. 13, 5715. वध्यति 3, 8765. Spr. 1101. HARIV. 8281. वध्यामः R. 7, 23, 4, 19. वध्यन् = वध्यमान MBh. 3, 805. तेन सो ऽवधि RAGH. 17, 5. statt वध्यमान MBh. 5, 22 und BUĀG. P. 8, 5, 15 wird mit den Bomb. Ausgg. richtiger वा^० gelesen; statt वध्यते MBh. 14, 560 ist mit der ed. Bomb. विध्यते zu lesen. — Die Schreibung mit व findet sich VS. 9, 38. 10, 8; mehrmals im ÇĀT. Br. und vereinzelt im AV. Die Bomb. Ausgg. schreiben stets व.

— caus. erschlagen, tödten: वधयिष्यामि MBh. 2, 1533.

— desid. वभित्सते wird P. 3, 1, 6 und Vop. 8, 103 119 auf eine Wurzel बध् oder वध zurückgeführt, der DĀṬUP. 23, 4 die Bedeutung बन्धने (निन्दे च Vop.) beigelegt wird. Wir haben dieses desid. mit WESTERGAARD zu वाध् gestellt.

— अघ 1) abhauen, spalten: दाह् RV. 10, 146, 4. — 2) abschlagen so v. a. verjagen: अरुहं देवपञ्जनात् VS. 1, 26. उयं वचः 3, 8. तमः ÇĀT. Br. 4, 3, 4, 21.

— अघि auf Jmd schlagen: तं वीरं सिंहेो मत्तमिव द्विपम् । मर्मस्वय-वधीत्कुङ्कः पादाश्लीः सुदारुणैः ॥ MBh. 10, 341. fg. तलेनाभ्यवधीत्का-श्चित्पद्मामन्यान् R. 5, 40, 12.

— समभि dass.: तं समभ्यवधीत् MBh. 7, 6942.

— अघा zermalmen, zerstückeln: दृषदं त्रिह्वया RV. 8, 61, 4. zerschellen: ऊर्मिर्न नावमा वधीत् 64, 9.

— अघ्या schlagen auf: (गङ्गा) सलिलेनैव सलिलं क्वचिद्भ्यावधीत्पुनः R. GORR. 1, 45, 17.

— उद् zerreißen: मा त्वा श्येन उद्धधीत् RV. 2, 42, 2. मा त्वा समुद्र उद्धधीन्मा सुपर्णाः VS. 13, 16.

— उप anschlagen an: यदा स्थूलेन पससाणौ मुष्का उपावधीत् AV. 20, 136, 2. erschlagen, tödten: रतांस्युपावधीत् MBh. 12, 2814.

— नि 1) heften in (loc.): दिशुर्मस्मिन्नि वधिष्ठं वज्रम् RV. 4, 41, 4. — 2) niederschlagen, niederhauen, tödten: तानि (अस्त्राणि) दृपडेन सर्वाणि न्यवधीत् R. GORR. 1, 57, 13. सारथिम् MBh. 1, 4121. 5472. 8, 2597. KATHĀS. 50, 22. 96, 46. RĀĀ-TAR. 6, 83. BHĀṬṬ. 1, 2. 6, 16.

— निस् abspalten, abtrennen; zerspalten: ज्ञाययि गर्भम् ÇĀT. Br. 3, 1, 2, 21. दीताम्, तपः TBr. 3, 1, 2, 3.

— परा spalten, zerreißen: यत्वा शिवाः परावधीतत्ता कृत्तेन वास्या AV. 10, 6, 3. य आसो कृत्ते लक्ष्मणि सार्दिगृदि परावधीत् TS. 7, 4, 19, 1.

— प्र schlagen (einen Feind): विश्वस्तास्तु प्रवध्यते बलवतो ऽपि दु-र्बलैः Spr. 1423, v. l.

— प्रति zurückschlagen, abwehren: तांस्तान् (भहान्) प्रत्यवधीदश-भिर्दशभिः शरैः MBh. 7, 1879.

— वि zerstören: पदावधीर्वि पुरः शम्बरस्य RV. 1, 103, 8. वि द्विषो वधीत् 5, 44, 12. वि यो धृत्वा वधिषा वज्रहस्तं विश्वा वृत्रममित्रिया शर्वे-भिः 6, 17, 1.

वर्ध (von वध्; in VS. und in ÇĀT. Br. öfters वध geschrieben) 1) nom. ag. Tödter, Mörder, Ueberwinder H. an. 2, 247 (= द्विसक). RV. 1, 173, 4. 2, 21, 4. अमुन्वतः 1, 101, 4. 8, 51, 12. VS. 1, 24. TS. 1, 8, 3, 2 (oder zu 3) a). तस्य न कृतास्ति न वधः ÇĀT. Br. 3, 3, 4, 3. — 2) m. tödtliche Waffe, na-mentlich Indra's Geschoss NAIGH. 2, 20. RV. 1, 25, 2. 32, 5. भृष्टिमत् 32,